

Naročnina
Dnevna zreda
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska zreda
celoletno v Jugc
slavskih 120 Din, za
inozemstvo 140 E

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 20, večji oglaš
nad 45 mm v širino
po Din 250 veliki
po 3 in 4 Din v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a Pr. večjem q
narodu popust
Izide ob 1 zjutraj
razen ponedeljka in
tinevja bo presniku

Uredništvo je v Kopnarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, neelektronsko
pismo se ne sprejema, Uredništvo
telefon št. 2050, upravitelstvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopnarjevi ulici št. 6 - Lehotni
račun: Ljubljana Stec. 10.650 in 10.347
za inostrane, Sarajev št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Na večji zločin boljše vizma

II.

Množice zapuščenih otrok, ki brez varstva in nadzorstva begajo po prostrani Rusiji, so prava rak-rana na državnem organizmu, ki bi bila v sramoto vsaki civilizirani državi. Natančnega števila ubogih zapuščenecv ni nikdar bilo mogoče ugotoviti. Kdo naj tudi ugotovi njih število, ko pa se neprestano selijo sem in tja in se izmikajo vsaki javni kontroli. Treba bi jih bilo iskati po starih ruševinah in barakah, okrog kolodvorov in skladišč, v vilah po letoviščih, ki so preko zime zapuščene, v predmestjih velikih mest, po kletih, v podstrešjih in povsod. V ranih urah jih je mogoče videti, kako preiskujejo zaboje smeti, ki so jih meščani postavili pred vrata, da bi med odpadki morda našli kake jestvine. Čez dan se potikajo okrog živilskih trgov, vedno oprezujoč, če bi se dalo neopaženo kaj spraviti za vedno prazen želodec. Zvečer se nastavljajo okrog gledališč, kinov, kabaretov in nočnih lokalov, moledujejo za kopejke in se skušajo neopaženo zmuzati v razsvetljen in zakurjen prostor.

Kdor spravi 10 kopejk skupaj, si more čez noč preskrbeti prenočišče na skupnem ležišču, katerih je po mestih vse polno. To so sicer strašni prostori, polno natlačeni ljudi iz ceste, ki tonejo v najhujšem smradu in nečistoči, toda vsaj topli so. Na pričinah prebije noč vsa ta brezizrazna množica siromakov in za nekaj ur v spanju pozabi svojo bedo. Drugi, ki so še revnejši, iščejo prenočišča po kolodvorih, barakah, odprtih kletih in zlasti po kariških bližju ognja ali vsaj toplega pepela. Toda to so že boljše ležišča in si jih pravzaprav osvoji samo aristokracija med vagabundi. Drugače pa opazujejo med njimi mnogo skupnostnega duha. Skupaj drže, si v vseh razmerah radi pomagajo in tudi plen, ki ga nakradejo, tovariško med seboj razdele.

Ko se bliža jesen, se prične veliko presejevanje ven na deželo in to zlasti v južne pokrajine. Znano se vtihotapiti na vlake, vozijo se na odbijajih, med zavorami, v tovornih vozovih, povsod skrjujejo svoja drobna, suhljata telesa. Seveda je veliko nesreč, toda kdo jih pozna, kdo jih šteje? Drobne ptice selivke potujejo na jug, kjer gozdje zori in sladke melone. Potem gorje nasadom in vrtovom, ki niso skrbno zavarovani! Mali izstradanci se vržejo kakor kobilice na sadovnjake in vinograde. Začetek zime jih šele zopet spravi nazaj v mesta.

Tako postopajsko življenje je seveda prava šola vagabundstva in greha. Samo v šestih mesecih 1926. leta so imela sovjetska sodišča opraviti s 33.585 kazenskimi slučajmi mladih zločincev, ki se rekrutirajo iz blodelih otroških tolpa, pri čemer Moskva in Leningrad niti všteta nista. Pri marsikomu gre le za male tatvine, kjer je poboljšanje še mogoče. Toda, kako popraviti razdejanje, ki ga med to zapuščeno mladino povzroča alkoholizem in zavzivanje drugih omamil, ki je med njimi strašno razpaseno! Kako spraviti na pošteno pot male vlačuge, ki se izpostavljajo že v otroških letih najgršim spolnim zablodam! Petdeset in tudi osemdeset odstotkov onih, ki jih oblasti dobe v roko, je okuženih...

Da bi se odpomoglo tej strašni mladinski stiski, je na privatno pobudo bilo osnovanih več pomožnih organizacij, ki so tudi imele nekaj uspehov. Pozneje pa je sovjetska vlada privatne organizacije ukinila, ker ne trpi nobene zasebne karitativne akcije. Vso stvar je vzel v roke Dzeržinski, glasoviti načelnik Čeke. On je vso pomoč državnemu organiziral in zbirokratiziral. Ustvaril je velik državni aparat, kateremu pa manjka olja, da bi tekkel, to je, manjka mu ljubezni.

Zgradili so nekakšne otroške kolonije, med katerimi so se nekatere obnesle, kakor ona v moskovskem predmestju Boljševo, ki jo je tudi Maksim Gorki obhudoval. Večinoma so pa s kolonijami boljševiki doživeli velik neuspeh in se jim ni niti posrečilo, mlade fante obdržati skupaj, kaj šele, da bi jih mogli pripraviti h kakemu koristnemu delu. Po lastnih boljševiških izpovedih je morala po teh otroških taboriških strašna. Pa tudi ni čudno. Mladi izgubljeni bi potrebovali vsak zase prav posebno nege in ljubezni, ki bi morda v njih vzbudila klic novega, boljšega življenja. Moral bi se izvršiti pravi lov na duše, ki ga je zmožna le živa krščanska ljubezen. Tako kasarniško življenje pa ubija pri tej že itak izgubljeni mladini sploh vsak npravstveni čut. Kaj čuda, da se največ iz vrst teh izgubljenecv tvorijo čete, ki v zadnjem času divjajo okrog in kot

Zboljšan položaj v Londonu

Amerika bo dala Franciji varstveno jamstvo - Slovesna protivojna izjava petih velesil - Briand o koncesijah Francije

London, 14. marca. n. S strani, ki je blizu Briandu, se doznava, da se v njegovih razgovorih z MacDonalandom in Stimsonom išče formula, ki bi omogočila, da bi se Amerika ne branila več, dati Franciji varstvena jamstva, najbrže na ta način, da bi petorica v Londonu zbranih držav slovesno izjavila, da bodo pri vsaki vojni nevarnosti sodelovale, da preprečijo izbruh vojne. Briand je izjavil včeraj v zaupnem krogu, da bi bila nesmisel, da bi države z 88% skupne svetovne tonaže vojnih ladij ne našte formule, ki bi onemogočila pomorsko vojno. Nemogoče je, dopovedati javnemu mnenju sveta, da se je konferenca razbila zato, ker države niso pripravljene, preprečiti pomorske vojne. Briand je za tako jamstvo miru pripravljen, dati ne samo koncesije v tonaži, temveč pristati tudi na petletno mirovanje brodovij, na dogovor o omejitvi velikosti bojnih ladij in o reglementiranju porabe podmornic.

Pariz, 14. marca. n. Tardieu dospe jutri popoldne v London. Za noč ob 10 je sklical sejo ministrskega sveta, ki bo najbrže razpravljala v glavnem o položaju v Londonu. Kake spremembe v dosedanji politiki francoske delegacije ni pričakovati, ker je neverjetno, da bi Tardieu mogel iti še preko koncesij, ki jih je dal Briand.

London, 14. marca. AA. Danes sta imela

francoski zunanji minister Briand in italijanski zunanji minister Grandi daljši razgovor. Po končanem sestanku je Grandi izjavil, da ne more ničesar poročati. Na drugi strani je Briand dejal, da ni bil dosežen na tem sestanku nikak poseben napredek. Minister je dodal, da se bodo vršili jutri nadaljni razgovori, ki bodo velikega pomena za nadaljni potek konference.

Briand je končno izjavil, da se bo sestel francoski ministrski predsednik Tardieu v nedeljo z angleškim ministrskim predsednikom MacDonalandom in da upa, da se bo tekom posvetovanj ponovno razpravljalo o vprašanju varnosti. Briand je priznal, da je pokazal italijanski zunanji minister Grandi dobro voljo za rešitev težavnega vprašanja.

Možnost franc.-italijanskega kompromisa Italji se načelno prizna pariteta, lahtično pa bi imela Francija močnejšo mornarico

Pariz, 14. marca. n. Ministrski predsednik Tardieu odpotuje nočoj v London, da bo skupno z Briandom prebil konec tedna pri MacDonaldu na njegovem letnem bivališču. Francoski listi vidijo uspeh Francije že v tem, da so italijanske zahteve po pariteti s Francijo vsaj ostali člani konference smatrali za nemogoče. Zato je razumljiva nova MacDonaldova demarša pri Grandiju, v kateri je Macdonald pozval Grandija, naj sporoči svoje zahteve glede »neodvisne tonaže«. Pariški listi izjavljajo soglasno, da si Francija ne bo pustila črtati nobenih zahtev glede svoje mornarice. Francija rabi namreč za svoje prekomorske potrebe: 3 križarke po 10.000 ton v

kitajskih vodah, 2 križarki za Guayano in Novo Kaledonijo, 1 križarka za Madagaskar in 2 križarki za Severno morje. Za Sredozemsko morje, za francosko tuniško, alžirsko, maroško in sirske obale ji torej ne ostane več kakor 6 križark, torej ravno toliko, kakor jih ima danes Italija. »Echo de Paris« poroča: Pri včerajšnjem razgovoru s prvim lordom angleške admiralitete se je pokazala kompromisna možnost, da se sicer v načelu prizna pariteta Italije, da pa se v praksi za Francijo določi toliko izjemnih določb, da bi imela Francija 200.000 ton več kakor Italija. Nevarnost je torej edino ta, da bi se Italiji načelno dovolila pariteta.

Angleški poslanik pri Burovu

Poziv bolgarski vladi, da onemogoči rovarjenje makedonskih učih

Sofija, 14. marca. n. Pooblaščen angleški minister Watterlow je danes zvečer obiskal bolgarskega zunanjega ministra Burova in ostal pri njem eno uro v razgovoru. Z oficijelne strani se objavlja, da je angleški pooblaščen minister samo zahteval informacije o zadnjih bombnih atentatih na jugoslovansko-bolgarski meji. Po

drugi verziji pa je bil namen obiska ta, da je Anglija pozvala bolgarsko vlado, da ukrene resne korake proti delovanju macedonskega revolucionarnega odbora. To se tudi zdi verjetneje, ker je Anglija svoječaso veliko storila za sklenitev bolgarsko-jugoslovanskega dogovora, za katerega se je treba v prvi vrsti zahvaliti Angliji.

Padec poljske vlade

Velika protivladna večina v parlamentu

Varšava, 14. marca. n. Poljska vlada je pred padcem. V sejmju se že od danes popoldne razpravlja o predlogu nezaupnice, ki sta ga levica in desnica stavili proti delovnemu in prosvetnemu ministru. Ostali člani kabineta so sedaj izrecno izjavili svojo solidarnost z obema napadanimi ministroma. Radi zadnjih govorov ministrskega predsednika Bartla se zdi, da je že zagotovljena velika večina proti vladi. Kabinet bo morda še danes podal celokupno demisijo.

Varšava, 14. marca. n. Predlog nezaupnice poljskih socialistov proti delovnemu ministru

Prystorju je bil danes zvečer v sejmju sprejet z veliko večino. Voditelj neke manjše delavske skupine, poslanec Dombki, je staval posredovalni predlog, katerega pa so odklonile kmečke stranke, socialisti, nardni demokrati in velik del poslancev narodnih manjšin. Pri odločnem glasovanju je glasovalo 179 poslancev proti vladi, za njo pa samo 120 poslancev. Člani kabineta so takoj potem zapustili sejm in se sestali k seji ministrskega sveta, na kateri je bil ministrski predsednik Bartel pozvan, da poda demisijo vlade. Odločitev o sklepu kabineta pa je še pri Pilsudskem, ki se danes ni udeležil niti seje sejma niti seje kabineta.

Nar. socialisti proti Hindenburgu

Med njimi in Hindenburgom je pri pretrgan, ker je podpisal Youngov načrt

Berlin, 14. marca. n. Dočim nemški nacionalci skrivajo svoje stališče napram Hindenburgu v zadevi Youngovega načrta, nastopajo pristaši Hackenkrentzlerjev odkrito proti Hindenburgu. Narodno socialistični poslanec Göring je izjavil v terek na nekem shodu: »Ze najvišja mesta so se pobarabila ter jih obdolžujemo izdaje nemškega naroda. Videti je, d. je Hindenburg pozabil, katere stranke so ga postavile na njegovo mesto. Da so to bili nacionalisti, katere je on sedaj centru izdal na najbolj pretašk način. Zato je z današnjim dnevom med njim in nami pretrgan prt. Iz spoštovanja je postalo sovraštvo, vnel se je boj na nož, pri katerem ni nobenega umikanja več.«

predstraža brezbožnikov ruši cerkve in samostane.

Pokvarjena mladina — to je največje zlo boljševiške strahovlade. Vrše se prav zločinski poizkusi z mladino, katerih bi se sramovali celo divjaški rodovi. Za kaj podobnega nimamo primer ne v preteklosti ne v sedanjosti. Boljševiki so telesno in moralno upropastili eno celo rusko generacijo, česar ne bo mogoče več popraviti.

Pariz, 14. marca. AA. Poročajo iz Berlina, da današnji listi obširno komentirajo proglas predsednika republike g. Hindenburga, ki je bil izdan neposredno po ratifikaciji Youngovega načrta. Liberalni listi in listi levice izražajo svoje zadovoljstvo, medtem ko nacionalistični tisk ostro kritizira Hindenburgovo ravnanje. »Lokal Anzeiger« piše: Navzlic vsemu spoštovanju, ki ga imamo za g. Hindenburga, si ne moremo kaj, da ne bi izjavili, da ne bomo nikdar sprejeli tega sklepa, ki ga globoko obžalujemo. — »Deutsche Zeitung«, organ pangermanistov, pravi: Hindenburg, v katerem smo videli rešitelja Nemčije, ni več nič drugega kakor slep sluga politike marksistov. Njegova gesta je brez primere v zgodovini. Na koncu veli, da se je Hindenburg sam odrekel temu, da bi se smatral za šefa in rešitelja domovine. Ta njegova napaka ne more biti opravičena niti s samo Tanneberško zmago. »Berliner Tageblatt« poziva valdo, naj v vseh nemških občinah razglasi z manifestom sklep parlamenta, da bo celokupno prebivalstvo o tem obveščeno.

Zagreb, 14. marca. r. Danes ob 11. uri je dospel v Zagreb prvi potniški avijon. Vodil ga je pilot Strizevski in je kljub ostremu vetru zladko uristal.

Gradnja tunela med Francijo in Anglijo

London, 14. marca. AA. Odbor, ki ga je imenovala angleška vlada za proučitev gradnje tunela pod kanalom La Manche, je objavil nočoj svoje poročilo, za katero so glasovali štirje člani odbora, 1 pa proti. Odbor pripoča, da se zgradi najprej pilotiran tunel, za katerega se določa 5.600.000 funtov šterlingov, da se zagotovi praktičnost prometa. Potrebna vsota za graditev tunela za tovorni promet je določena na 25 milijonov funtov šterlingov. Odbor smatra, da bo mogoče odstraniti mehanične in eventualne geološke ovire. Iz ekonomskih razlogov priporoča odbor naj prevzamejo podjetje privatne institucije brez finančne pomoči s strani vlade. Večina odbora je izrazila nadalje svoje mišljenje, da bo gradnja tunela povečala promet in trgovino s kontinentom ter bo Anglija na ta način imela veliko korist. Edini član, ki je oponiral ostalim odbornikom, je bil lord Ebbisham.

Gandijev pohod

Ahmedabad, 14. marca. AA. Gandi in njegovi pristaši so prispeli v Vasmo. Pod vtlisom Gandijeve akcije so nekateri občinski dostojanstveniki vasi, skozi katero je šel Gandi dali ostavke na svoje službe. Vaščani so izjavili, da ne bodo volili na njihova mesta novih Ahmedabad, 14. marca. AA. Gandi je do spevši v Vasmo sestavil vojni svet, ki ima nalogo organizirati pasivno resistenco.

Pretep v švicarskem parlamentu

Curich, 14. marca. n. V parlamentu kantona Basel je prišlo do krvavih pretepev med socialnimi demokrati in komunisti, ker je socialnodemokratski predsednik parlamenta Stohler dal nekemu komunisti, ki mu je pretil, zausnico. Pri pretepu je bilo ranjenih pet komunistov in trije socialni demokrati. Na tleh dvorane so bite velike mlake krvi.

Reka Tarne pada

Montauban, 14. marca. AA. Reka Tarne polagoma upada ter pri tem odkriva trupla mnogih ponesrečencev. Tako so pri Moissacu našli šest človeških trupel.

Pariz, 14. marca. n. Povodenj v zapadnih Pirenejih vpada, vendar pa je škoda, ki se je napravila, že znatna. Včeraj je na železniški progi Bayonne-Tau skočil s tira tovorni vlak, ker je voda izpodkopala nasip. — Dosedanje zbirke za poplavlence so dosegle 13 milj. fr.

Belgrad, 14. marca. k. Na svoji zadnji seji je belgrajska trgovska zbornica na predlog predsednika odobrila 10.000 Din podpore za ponesrečence povodom poplav v južni Franciji.

Miss Christitch, London:

Opazovanja na londonski konferenci

Po tritedenskem prekinjenju nadaljuje pomorska konferenca s svojim delom. Bilo je neizogibno, da je odstopanje francoske delegacije dalo povoda pesimističnim glasovom, ker tukajšnje občinstvo ni poučeno o stalnih krčih francoskega političnega življenja in pogostih spremembah članov kabineta. Angleži težko pojmuje, da take spremembe ne vplivajo na smer francoske zunanje politike v isti meri, kakor bi bil to slučaj v Veliki Britaniji, kjer so take spremembe redke in dalekosežne.

G. Briand je spet med nami s svojo avtoriteto in neomajnim prepričanjem, da imajo politični problemi prednost pred tehničnimi, kadar gre za razorožitev na morju. Francoska ne nasprotuje redukciji svojih bojnih ladij niti glede števila niti glede velikosti, toda poprej zahteva gotove garancije od Združenih držav in Velike Britanije za svojo lastno varnost, če naj pristane na njihove predloge. Tudi tu so struje — posebno med onimi, ki letno zahajajo v Francijo, da obiščeje grobove angleških vojakov —, kjer razumeje veliko opreznost Francozov. Med tem bi se Angleži nikakor ne hoteli protiviti ameriški pravici; in znano je, da Američani niti najmanj ne želijo, imeti kakih evropskih obveznosti, magari tudi v slučaju prekršitve Kellogovega pakta.

Japonska in Italija se držita več ali manj pasivno, dočim ostale tri največje pomorske sile razpravljajo o svojih posameznih težah; toda ne smemo pozabiti, da je italijanska zahteva po enakosti s Francijo faktor, ki zelo ovira potek konference. Francija pa ne more pristati na enakost z Italijo v pomorskem oboroževanju, ker mora radi svojih razprostranjenih kolonij braniti svoje interese na treh različnih morjih, dočim je Italija vezana izključno z enim morjem. Angleško-francosko nasprotstvo v Sredozemskem morju vsaj za sedaj ne vznemirja, toda Francija nikoli ne bo pristala na italijansko nadmoč v teh vodah. Izključeno je torej, da bi moglo priti do francosko-italijanske pomorske paritete, ker bi to neobhodno pomenilo slabjšo francosko mornarico v Sredozemskem morju, kjer bi Italija razpolagala z vso svojo mornariško močjo. Ameriško prizadevanje gre za tem, da se Francija in Italija čim preje medsebojno sporazumeta, kakor to delata Velika Britanija in Združene države, katerih potrebe so dosti različne, ki pa se s temeljitim razpravljanjem kljub temu lahko spravijo v sklad.

Splošno je angleško občinstvo morda zgubilo svoje prvotno zanimanje za pomorsko konferenco, toda pomorski strokovnjaki neprestano objavljajo v časopisju svoja stališča o načinu zmanjšanja angleškega obrambnega orožja na morju. V glavnem vlada mišljenje, da je treba podmornice odpraviti radi izključno agresivnega svojstva istih. Sicer pa je angleška delegacija predlagala, da se za sedaj to vprašanje na konferenci ne dotakne iz ozira napram Franciji, ki smatra podmornice za obrambno orožje.

Delo je v tem trenutku resno in intenzivno, sam angleški premier pa da je zglede trdnega zaupanja v končni in trajni uspeh resnih razgovorov v Londonu, ki jim je bil sam iniciator.

Netočne vesti o novem uradniškem zakonu

Belgrad, 14. marca. AA. V zvezi z delom na novem zakonu o uradništvu so se v zadnjem času pojavili v nekaterih listih članki s tabelami iznosa in sistema plač. Pooblaščenici smo izjavili, da so ti članki po svoji vsebini popolnoma neavtentični in brez vsake podlage.

Proti divjim zakonom

Subotica, 14. marca. r. Na inicijativo subotiskega škofa Budanovića se je začela na njegovem teritoriju akcija, da se odpravijo kolikor mogoče divji zakoni. Ta akcija zelo lepo napreduje ter se je do sedaj mnogo parov cerkveno poročilo. Po statistiki živi v Subotici nad 5.000 ljudi v divjem zakonu.

Rudarski dom v Belgradu

Belgrad, 14. marca. Uprava bratovske skladnice je sklenila postaviti v Belgradu velik rudarski dom in je načrte predložila za rudarskemu ministertvu. Rudarski minister je danes obiskal tukajšnje bratovsko skladnico ter se je pri tej priliki podrobno zanimal o njenih razmerah.

Imenovanii.

Belgrad, 14. marca. k. Na predlog predsednika ministrskega sveta je kralj podpisal ukaz, s katerim se v predsedništvu ministrskega sveta, oddelek splošne državne statistike, imenujeta Dragutin Golja, šef oddelka za direktorja državne statistike za statističnega inspektorja v II. 1 a in Andrej Jug, dosedanji inspektor, za svetnika v I. 4 a.

Kolajna za pospeševanje kmetijs'va

Belgrad, 14. marca. d. Izšel je zakon o podeljevanju kolajn za pospeševanje kmetijstva. Kolajne so bronaste, srebrne in zlate. Dajejo se kmetičkim prvakom in onim, ki so si stekli zasluge za napredovanje kmetijstva. Za podelitev kolajne se plača posebna taksa, od katere pa odlikovane kralj lahko oprosti.

Kvarnerska svobodna cona

Rim, 14. marca. r. »Giornale d'Italia« poruče, da se 16. t. m. objavi kvarnerska svobodna cona, katera bo obsegala Reko, Volosk, Opatijo, Vetrinac, Učko, Iko, Lovrano, Medvedje, Mošeniško Drago in Sv. Ivan. — Predpriprave za ta zakon so izvršene. Mussolini je izdelal ta načrt po vsestranskem proučevanju reškega vprašanja. »Giornale d'Italia« se nadeja, da bo na ta način končno re-

šeno ekonomsko vprašanje Reke in bo tako dobila Reka izvrstne predp., e za gospodarski razvoj. Istočasno se bo objavil tudi sklep, po katerem se v Pulju zopet otvarja prosta luka. Značilno je, da naglašja »Giornale d'Italia«, da je t. sklep italijanske vlade izzval največje zadovoljstvo ne samo na Reki in v Pulju, marveč tudi v Trstu.

Pred glasovanjem o rudarskem zakonu

Rudarji zahteva o sorejem zakonu — 40 poslancev odide v opozici o, če no bo zakon sprejet

London, 14. marca. AA. V spodnji zbornici bo več važnih glasovanj o vladnem premogovnem zakonskem načrtu. Politični krogi priznavajo, da bo razprava o tem zakonskem načrtu zelo dolgotrajna in težka. Avtoritativno poročajo, da je kabinet proučil celotno situacijo in sklenil, da bo vlada v primeru neuspeha pri glasovanju umaknila premogovni zakonski načrt in ostala še nadalje na krmilu.

Vladni krogi smatrajo, da je določba, ki dovoljuje ureditev minimalnih cen premoga bistven del zakonskega načrta, ker bi brez tega ves načrt za prodajo premoga postal brezpredmeten. Trgovinski minister je izjavil, da mora zbornica v celoti odobriti premogovni načrt. Lastniki premogovnikov, ki proizvajajo tri petine premoga v vsej državi, so se odločno izjavili proti premogovnemu zakonskemu

načrtu. Snoči so odobrili resolucijo, v kateri izjavljajo, da bo novi premogovni zakon pomnožil brezposelnost in škodil v splošnem interesu države. Ostali lastniki so s predlaganim zakonskim načrtom sporazumni.

Na drugi strani pripisuje rudarska zveza veliko važnost določbam premogovnega zakona glede skrajšanja delovnega časa in ustanovitve narodnega mezdnege razsodišča. Izvršni odbor rudarske zveze je snoči odločno zahteval, naj zbornica premogovni zakonski načrt brez odloga odobri. Zastopniki rudarske zveze so prejeli navodilo, naj posetijo pred pravico o premogovnem zakonu v spodnji zbornici trgovinskega ministra in ga obveste o želji rudarjev. List rudarske zveze izjavlja, da bo 40 rudarskih poslancev prešlo v opozicijo, če ne bo vlada sprejela rudarskih zahtev.

Otvoritev konference za kodifikacijo mednarodnega prava

Haag, 14. marca. AA. Včeraj ob 11 dop. je bila na svečan način otvorjena prva mednarodna konferenca za kodifikacijo mednarodnega prava, sklicana po sklepu skupščine Društva narodov. Konferenci so prisostvovali vse države članice Društva narodov, kakor tudi Rusija in Turčija, vsega skupaj 54 držav.

Konferenci je predsedoval bivši predsednik nizozemske vlade g. Haimskerck, svečani otvoritvi pa je prisostvoval soprog holandske kraljice Viljemine princ Hendrijk, na njegovi desni je bil generalni tajnik Društva narodov Sir Eric Drummond. Konferenco je pozdravil v imenu kraljice Viljemine in nizozemske vlade Blokland Belaerts, holandski minister za zunanje zadeve. Pozdravil je v prvi vrsti glavnega zastopnika Društva narodov Sira Erica Drummonda, nato pa je izjavil, da je Društvo narodov, ki je organiziralo to načelno konferenco mednarodnega sodelovanja v Haagu, s tem izkazalo čast Holandski. Nato je v imenu kraljice pozdravil delegacije vseh držav.

Za pozdrav Bloklanda van Be'aerts se je zahvalil Sir Eric Drummond, v imenu Društva narodov, nato pa je v svojem govoru naglasil izredni pomen te važne konference. Za njim je govoril bivši predsednik holand vlade Haimskerck, ki se je zahvalil za izkazano pozornost s strani kraljice Viljemine in princa Hendrijka. V svojem nadaljnjem govoru pa je obrzložil obširno program in pomen dela, kakor tudi vse težkoče, ki utegnejo nastati na tej konferenci. Obrazložil je program dela konference, ki se bo bavila s kodifikacijo mednarodnih pravnih odnosov, teritorialnih zadev, odgovornosti držav in vprašanjem pristojnosti poročenih žensk, nakar je želel konferenci uspeha pri delu ter proglasil konferenco za otvorenjo.

Zakon o varstvu republike

Berlin, 14. marca. n. Nemški državni zbor je danes končal drugo čitanje zakonskega predloga o varstvu republike. Zakon je bil sprejet z veliko večino 255 proti 145 glasovom. Novi zakon o repu. liki grozi s kaznijo najmanj tri mesece onim, ki bi javno ali na shodih zasramovali ali smešili republikansko obliko države. Enako se kaznuje oni, kdor bi zasramoval ali obrekoval državnega predsednika, člane državne vlade ali deželnih vlad, ki bi zasramovali državne barve, kdor bi pozivljal k nasilnosti radi drugačnega političnega delovanja i. t. d. Tretje čitanje bo jutri, končno glasovanje pa v terek.

Berlin, 14. marca. n. Turinški notranji minister Frick je kot narodno socialni poslanec

Deveti planet odkrit

Viden samo s teleskopom, večji od Jupitra — Sončni sistem za tretjino povečan

New York, 14. marca. n. Ze 21. januarja so astronomi Lowelovega observatorija odkrili novi deveti planet našega solnčnega sistema, kar se je šele zdaj objavilo po natančnih ugotovitvah. Planet so odkrili s silno občutljivo lečo in fotografično ploščo, na kateri se je planet pokazal kot svetla točka. Viden je samo s teleskopom. Ta transneptunski planet je oddaljen od solca 45krat toliko kakor zemlja in je morda večji kakor Jupiter. Z ugotovitvijo novega planeta se prostor obložečega solnčnega sistema poveča za eno tretjino. Ta planet in njegovo pozicijo je že pred več leti napovedal pokojni ustanovitelj observatorija Lowell. Observatoriji v Harwardu, Mont Wilsonu in Lieku so poslali brzojavne čestitke

vložil v državnem zboru predlog, ki je bil že odklonjen, s katerim pa se je zahtevalo, da se sklone: Kdor stori kaj, da s tem škoduje naravni plodovitosti nemškega naroda in jo umetno ovira z besedo, pismom, letakom, podobno ali na drug način ali kdor pomaga s tem, da se potom mešanja z židovsko krvjo ali drugopoltnimi plemeni poslabša nemška rasa in nemški narod razkraja, se radi izdaje rase kaznuje s težko ječo. Dalje zahteva Frick, da se s težko ječo kaznuje vsako zasramovanje; nemških narodnih junakov, živih ali mrtvih ali zasramov nje lastnikov hrabrostnih medalj. Kjer bi se to godilo s posebno surovostjo, se kaznuje s oreptanjem. S smrtjo pa naj se kaznuje oni, kdor bi javno trdil, da je Nemčija sama kriva ali skriva svetovne vojne.

Reparacijska banka prične poslovati 1. maaja

Pariz, 14. marca. n. Havas poroča: Ker se je dr. Schacht v Rimu branil, imenovati nemške člane nadzorstvenega sveta, mednarodna reparacijska banka ne bo mogla začeti poslovati dne 1. aprila, kakor je bilo prvotno nameravano, ampak šele 1. maja.

Ruska zahvala nadškolu dr. Bauerju

Zagreb, 14. marca. r. Predsednik zveze ruskih udruženj v Zagrebu je izrazil zagrebškemu nadškolu dr. Bauerju svojo globoko zahvalo za njegov nastop proti preganjanju kristjanov v Rusiji. Zagrebški katoliki so se pozivu svetega Očeta odzvali v največjem številu. V nedeljo po prazniku sv. Jožeta, to je 25. marca, se bodo v vseh zagrebških cerkvah brale svete maše za ruske vernike. V pravoslavni cerkvi bo tega dne svečana pontifikalna maša, po kateri bo govoril vodja katoliške akcije g. dr. Medjimurec. V sokolskem dvoru na trgu kralja Aleksandra se bo ob 11. uri vršilo javno zborovanje, na katerem bo govorilo več znamenitih osebnosti iz našega javnega življenja.

Optimistična izjava Seipla

Dunaj, 14. marca. n. Bivši državni kancler dr. Seipel je izjavil v nekem razgovoru: Parlamentarni položaj me prav nič ne vznemirja in ne dvomim o tem, da bo protiterorski zakon sprejet. Eventualni spreminjalni predlogi bi bili možni šele v specialni debati, vendar zakona nikakor ne bodo razredčili s prilivom vode. Dokaz, kako mirno gledamo na politični položaj, je v tem, da očieli nastopam za to, da se prihodnje parlamentarne volitve vršijo ob zakonitem roku spomladi leta 1931. Nobenega vzroka nimamo, da bi poslali parlament predčasno domov.

Vlada ne bo ovirana pri vladanju in parlament bo deloval. Če govorim o vladi, mislim seveda na sedanjo in ne vidim daleč naokoli na horizontu nobene vladne krize. Po sprejemu protiterorskega zakona se morajo izvesti zboljšanja, ki jih je prinesla ustavna reforma in ki se morajo do zadnjega izkoristiti za naše politično življenje.

Letna skupščina zveze gostilničarjev

Belgrad, 14. marca. k. V Belgradu se je danes vršila redna letna skupščina zveze gostilničarjev, hotelirjev in kavarnarjev naše države. Občni zbor se je vršil v hotelu Palace in mu je prisostvovalo okrog 200 delegatov iz vse države. Predsednik Zveze Miličević je naglasil pomen solidarnosti in organizacije gostilničarjev. Gostilničarska zveza je imela dosedaj v glavnem precej uspeha, vendar ne toliko, kolikor bi bilo mogoče doseči, če bi bila organizacija boljše izvedena.

Pred prehodom na dnevni red je naglasil, da so gostilničarji ne samo iz ljubezni do države in patriotizma, temveč tudi iz lastnega interesa vedno zato, da v državi vlada red in zakonitost in iz tega razloga kličejo največjemu zaščitniku reda in zakonitosti: »Živjelo!« Nato je bil soglasno sprejet in z navdušenjem odobren pozdravni telegram kralju Aleksandru.

V imenu pravnega odbora je nato predsednik prečital poročilo o delu v preteklem letu. Zveza je precej napredovala. Doslej ni bilo v njej še nikdar organiziranih toliko gostilničarskih društev. Včlanjena so že vsa društva gostilničarjev in hotelirjev z izjemo zagrebške. Vendar pa se lahko pričakuje, da bo tudi to društvo pristopilo, ker so potekala tozadevna pogajanja dosedaj zelo ugodno.

V nadaljnjih točkah dnevnega reda je bila predvsem sprejeta sprememba pravil in sicer soglasno. Nato je bil izvoljen nov odbor. Za doživljenskega častnega predsednika je bil izvoljen Dušan Miličević, ki ima zelo velike zasluge za zvezo. Za predsednike so bili izvoljeni Djordje Popara, hotelir iz Belgrada, Josip Urbanc iz Zagreba in Franjo Kavčič iz Ljubljane. Za podpredsednike pa Franjo Zemljč iz Maribora, Drago Polaćek, hotelir iz Dubrovnika in Velja Bogdanović iz Skoplja.

Nato se je vršila razprava o strokovnih gostilničarskih zadevah, o povzdigi turizma, za katerega gostilničarska zveza zelo zavzema in podpira vsako tozadevno stremljenje. Jalje glede novih trošarin, ki zelo obremenjujejo gostilničarski stan in to po vseh večjih mestih.

20 odstotni boni že po 90 do 95 odstotkov

Ljubljana, 14. marca 1930. p. Danes je bila za 20%ne kronske priznanice izredno čvrsta tendenca. povpraševanje se od ure do ure stopnjuje, saj se približuje zadnji dan za njih vnovčenje, t. j. 17. marec.

Tako so se danes trgovali dopoldne v Ljubljani še po 85—90, popoldan pa je cena radi stalnega povpraševanja in ker ni bilo blaga na trgu narasla čez 90 in mestoma dosegla že 95%. Eden največjih kupcev je bila Uprava Merkura, ki je zadnja dva dni prejela nalogo za nakup ca. 38 milj. dinarjev naminala, toda zaradi premajhne ponudbe je bilo mogoče kriti samo 2,35 milj. Din in to po visokem tečaju ca 92%. Podoben položaj je bil tudi v Zagrebu, kjer je danes tečaj skokoma narasel čez 90%, tudi v Zagrebu danes skoro ni bilo mogoče dobiti blaga. Opažati pa je, da so se v splošnem boni ugodnejše vnočevali za lastnike v Ljubljani kakor v drugih delih države, v prid slovenskim lastnikom je bilo dnevno beležiti pri nas višje tečaje kakor drugod, ker je bilo le v interesu našega gospodarstva.

Dunajska vremenska napoved. Nekoliko toplejše vreme. Na jugu poslabšano.